

Aleksander Zarzeka^{1,2}, Mariusz Panczyk¹, Jarosława Belowska¹, Halina Zmuda-Trzebiatowska^{3,4}, Barbara Kot-Doniec⁴, Lucyna Iwanow², Joanna Gotlib¹

¹Zakład Dydaktyki i Efektów Kształcenia, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

²Studenckie Koło Naukowe Prawa Medycznego, Warszawski Uniwersytet Medyczny

³Zakład Pielęgniarstwa Klinicznego, Wydział Nauki o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

⁴Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych w Warszawie

Recepty pielęgniarskie - wiedza i postawy pielęgniarek i położnych wobec rozszerzenia kompetencji zawodowych

Słowa kluczowe: recepty pielęgniarskie, uprawnienia pielęgniarek i położnych, nowelizacja przepisów, ordynowanie leków, pielęgniarka zaawansowanej praktyki

Wstęp: Jednym z elementów wprowadzania w Polsce modelu „pielęgniarki zaawansowanej praktyki” jest przyznanie pielęgniarkom i położnym (PiP) uprawnienia do samodzielnego ordynowania niektórych leków, wystawiania recept oraz kierowania pacjentów na wybrane badania.

Cel badania: Ocena wiedzy i postaw PiP wobec rozszerzenia kompetencji zawodowych w zakresie wystawiania recept i kierowania pacjentów na badania.

Materiał i metoda: 162 osoby (97 pielęgniarek i 58 położnych) przystępujące do egzaminów specjalizacyjnych w Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych; 160 kobiet i jeden mężczyzna. Średni wiek respondentów to 43 lata (moda:50, mediana:44, SD=6,97). Średni staż pracy to 20 lat (moda:25, mediana 21,5, SD=7,98). Badanie miało charakter dobrowolny i anonimowy. Autorski kwestionariusz został zwalidowany w badaniu pilotażowym. Zwrotność ankiety – 81%. Wyniki poddano opisowej analizie statystycznej.

Wyniki: 27% badanych wie, że zmiany prawne wchodzi w życie 1 stycznia 2016 r., a 51% gdzie należy szukać listy leków do samodzielnego ordynowania. 73% uważa, że zmiany oszczędzą czas pacjenta, a 60%, że poprawią komfort jego funkcjonowania. 69% twierdzi, że PiP powinny mieć prawo ordynowania leków, a 29%, że są do tego przygotowane. 62% przyznaje, że potrzebuje dodatkowego przeszkolenia w tym zakresie.

Wnioski: 1. Wiedza badanych PiP jest niewystarczająca i wymaga gruntownego uzupełnienia. Powinno być ono przeprowadzone jeszcze przed wejściem w życie nowego prawa. 2. Postawy badanych dotyczące nowych kompetencji PiP nie są jednoznaczne. Respondentki dostrzegają pozytywne aspekty regulacji, szczególnie dla pacjenta, jednak przedstawiają obawy co do przygotowania PiP. Istnieje potrzeba podjęcia kroków edukacyjnych i organizacyjnych w celu do poprawy takiego przygotowania. 3. Badanie należy kontynuować w większej i bardziej zróżnicowanej grupie PiP.

Nurse prescribing – knowledge and attitudes of nurses and midwives concerning expanding their professional competences

Keywords: nurse prescribing, nurses and midwives competences, attempt, prescribing drugs, advanced practice nurse

Introduction: New competences of nurses and midwives (N&M) – empowerment to prescribing certain drugs and issuing referrals for some diagnostic procedures are important elements of introducing in Poland model of Advanced Practice Nurse.

Aim of the study: assess knowledge and attitudes of N&M concerning expanding their professional competences by empowerment to prescribing drugs and issuing referrals.

Material and method: 162 nurses (97) and midwives (58), who took part in specialization exams in Center of Postgraduate Education of N&M; 160 females and one male; Mean age: 43 years (mode:50, median:44, SD=6,97); Mean professional experience: 20 years (mode:25, median:21,5, SD=7,98); The study was voluntary and anonymous; questionnaire validated during the pilot study; respond rate: 81%; descriptive statistical analysis.

Results: 27% of respondents know, that the attempt is in force from 1 Jan 2016. 51% know where to find the list of drugs to independent prescription for N&M. 73% claims, that change will save the time of patient, and 60% that it will increase patients' comfort. 69% think, that N&M should have a right to independent prescribing, but 29% only that there are prepared for it. 62% of respondents claim, that they need additional training concerning new competences.

Conclusions: 1. In particular research group, knowledge of N&M is unsatisfactory and require improvement. It should be done before day of introducing the attempt. 2. Attitudes of researched N&M concerning new competences are not unambiguous. Respondents see benefits for patients, but they are concerned about preparation of N&M to new duties. There is a need to undertake educational and organizational steps to improve this situation. 3. Study should be continued in bigger and wider group of N&M.